

Ilja Leonard Pfeijffer – Sonnet van de nieuwe zomers. Tekst B (met woordverklaringen)

Uit: *NRC Handelsblad* (31 juli 2019)

Sonnet¹ van de nieuwe zomers

Waarin hittestrecords worden gebroken

1 Toen winters winters waren, waren zomers
2 geluk met tussen buien² door een plasje³
3 precieuze⁴ zon op een bomvol terrasje
4 meer blijde, bleke rijtjeshuisbewoners.

5 Inmiddels vrezen wij de koperen ploert⁵,
6 die ons het huis in jaagt met ijs in bad
7 en ons doet vloeken op het ozongat,
8 terwijl hij ons met zomer overvoert⁶.

9 Het weertje is nu echt het weer geworden.
10 Zijn lieve suffix⁷ is eraf gesmolten
11 met dank aan industrie en vliegverkeer.

12 Debat om wat halfslachtige⁸ akkoorden
13 heeft meer dan ons gemoed verhit. Revolte
14 of ondergang, daar komt de keus op neer.

¹ **het sonnet**: bijzondere gedichtvorm met twee strofen van vier regels en twee strofen van drie regels

² **de buien** – bui: plotseling opkomende wind

³ **het plasje**: plotseling opkomende regen

⁴ **precieuze** – precieus: kostbaar

⁵ **de koperen ploert**: scheldwoord voor erg warme, brandende zon

⁶ **overvoert** – overvoeren: overladen, er veel te veel van geven

⁷ **het suffix**: als je aan het woord “weer” een “-tje” toevoegt, is dit een suffix

⁸ **halfslachtig**: aarzelend, geen echte beslissing nemen

Sprachniveau (rezeptiv) B1

Syntaktisch

- Komplexe Satzstrukturen in den Quartetten (pro Strophe ein Satz verteilt über mehrere Verse)
- Parataktische Struktur in den Terzetten, mehrere Sätze pro Strophe

Wortwahl

- Wortfeld Klima: winters, zomers, buien, plasje, zon, ijs, ozongat
- Bekannte Wortbildungsmuster: rijtjeshuis + bewoners = „rijtjeshuisbewoners“ (V. 4)
- Adverbien der Zeit: „toen“ (V. 1), „inmiddels“ (V. 5), „terwijl“ (V. 8), „nu“ (V. 9)
- Personifikation der Sonne (V. 5-8)
- Präsens und Imperfekt

Semantisch

- Klimaengagierte Poesie wird hier in die standardisierte Form eines Sonetts gegossen. Zwischen den beiden Quartetten und Terzetten findet die Wendung von der Beschreibung der Lage (Aufwärmung des Klimas) zum Handlungsaufruf statt: „Revolte of ondergang, daar komt de keus op neer.“ (V. 13/14) Die erste Strophe ruft die gesellige Atmosphäre einer Cafétérasse auf. In der zweiten Strophe wird die personifizierte Sonne zur Bedrohung. In der dritten Strophe schmilzt selbst die Sprache, sodass die letzte Strophe nur zu Protest aufrufen kann.